

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelesés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolós szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptalajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként. 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 50 fillér.
Nyilttér sora 80 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Magyar közművelődés.

Szent István király ünnepe van a héten, ezt a napot törvényhozásunk már régen nemzeti ünnepnek nyilvánította, mert első István király volt a magyar nemzet szentje, prófétája, aki a keresztény vallás elterjesztésével egyidőben magyar nemzeti kulturánk évezredekre kiható alapjait is lerakta.

Alkalmoszerű a magyar közművelődés ügyéről írni azért is, mert a múlt héten jelent meg a Gömörvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület évkönyve, amelyből megtudjuk, hogy ez a derék egyesület, illusztris elnökével és kiváló vezetőségével az élén, évről-évre kezdetben szerény eszközökkel, de anyagilag folyton gyarapodva csendes, zajtalan, de évről-évre fokozódó, erősödő munkát végez itt a magyarság egyik végvárában.

A magyar közművelődés ügyét sokféle módon lehet szolgálni. A mi derék gömöri közművelődési egyesületünk a sokféle mód közül a legeredményesebbet választotta ki működése köréül. Ilyen a legapróbb, zsenge ifjuság nevelése és megnyerése az óvodákban és a gyermekmenedékhelyeken. Ilyen intézetet többet tart fenn a megyében a Gömörvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület s ahol állandót nem lehet fenntartani, legalább a nyár tartamára igyekszik ilyent beállítani. A mi derék, jólelkű tót népünk, hacsak lelketlen izgatók nem piszkálják az ellenkezőre, maga is belátja, hogy gyermekeinek hasznára válik az állam nyelvének elsajátítása és minden nyelvű embernek kötelessége szeretni a közös magyar hazát, amelyet Szent István sokféle nyelvű népekből alakított, a magyarnak juttatván abban a vezérlő szerepet, de úgy, hogy a magyarnak jó tulajdonságait, erényeit, lelki erejét, nemességét, igazságosságát megismerték a többi nyelvű polgárok is, és szívesen, önként simultak hozzá. Ezért énekelte a régi nóta a legrégibb időkről:

„Legyen úgy, mint régen volt:
Süvegelje meg a magyart
Mind a német, mind a horvát, mind a tót!”

A megsüvegelés az önkéntes tiszteletnek jelképi kifejezése, amely a magyarnak kiváló szellemi tulajdonságaiért, lelki nemességeért és igazságos, erélyes vezetéséért járt ki.

Nagy tévedés volna azt gondolni, hogy

kizárólag erélyes hang, fölényes, durva bánásmód, göromba leteremtések biztosíthatnák a magyarságnak vezető szerepét és szellemi fölényét és sikeres eszközök lennének a magyarság terjesztésére s egyáltalán előmozdíthatnák a magyar kultúra, a magyar közművelődés terjedését. Energiára is szükség van, ha szellemi művelődést akarunk terjeszteni, de ez az energia a lelki, szellemi felsőség önértékéből fakadó energia legyen, úgy, hogy a másik fél azt belső értéke miatt kénytelen legyen tiszteletben tartani, mert ha tisztán hatalmi állásra, esendőszerűségekre alapítjuk a felsőbbiséget és hiányzik mellőle az önként megadott tisztelet, ami a szellemi felsőségnek, az igazi nemességnek, a belső értéknek kijár: akkor a felsőbbiség és a vele terjesztett közművelődés csak addig terjed, ameddig a hatalom szuronyát és kardját villogni látják, azontul megszűnik és veszedelmes titkos reakciót támaszt maga ellen.

A mi gömöri közművelődési egyesületünk sohasem járt ezen az erőszakos, helytelen uton, sőt újabb működési köre, amelyet a felnőttekre terjeszt ki, éppen azt bizonyítja, hogy helyesen fogja föl feladatát, vagyis a kicsinyeket úgy, mint a felnőtteket meg akarja nyerni a közös haza szeretetének, az igazi hazafiságnak. Tót nyelvű hazafias lapokat terjeszt a nép között, hogy a rossz irányú pánszláv lapok működését megghiusítsa. Tiszteletben tartja a felnőtt más nemzetiségű nép nyelvét, de igyekszik hazaszeretetre, összetartásra buzdítani.

Ezek a helyes és hatásos módok, amelyek a termékenyítő eső lassu, de mélyen járó módján hatva, sikerrel terjesztik a magyar kultúrát s hisszük, hogy a vagyoni erejében megizmosodott közművelődési egyesület ezentul még több sikerrel terjeszti a magyar kultúrát Szent István országában. —Zn.

Riport az új sertésárakról.

A sertések árai újabb kormányhatósági rendezés alá kerültek s hogy a rendelet, amely ma elsőrendű érdekű, mily kaoszt teremtett a sertéstorgalom terén, arról szomorú riportot lehetne írni a szerdai rimaszombati havi vásárral kapcsolatban, amikor még a hatósági közegek sem tudták helyesen „értelmezni” az új rendeletet.

A múlt héten a nemtermelők sertéshizalásához szükséges árpa beszerzésének módozatait ismertettük e helyen, most erre az új rendeletre igyekszünk szakszerű magyarázattal világosságot deríteni, talán hasznát veszi a közönség, talán a rendeletek tömegével megbirkózni nem bíró hatóságok is.

A sertések és sertéstermékek új határarszabása természetesen következésménye volt a nevelő és hizlalótakarmányok áremelkedésének. Amidőn a sikeresebb hizlalási akciónak a beállításra alkalmas sertések aránylag kis száma a legfőbb akadálya, különösen szükség van olyan árak megállapítására, amelyek egyaránt a sertéstenyésztés fokozottabb felkarolására ösztönöznek, másrészt pedig a hizlalást lehetővé teszik. Bár az ujonnan megállapított árak még messze állanak a mai, valóban tulzottnak mondható forgalmi áráktól, az eddigi helyzettel szemben mindenesetre érdemleges javulást jelentenek.

Azt azonban egyáltalában nem helyeselhetjük, hogy már a 20 kg.-os súlyhatártól kezdve maximálták az árakat, mert az ilyen kis súlyú sertések nem tekinthetők közszükségleti cikknek és kereskedelmi árunak, amelynek ára jogosan és egységesen megállapítható. A 20 kg.-os

állatok tulajdonképpen nem minősíthetők sovány sertéseknek, ezek még csak malaczkok, amelyek a tenyészsertés fogalma alá tartoznak. Ezek után valóban már csak az következhet, hogy a rekvirálások körébe bevonják a malaczkokat is.

Sokat lehetne még írni erről a kérdéssről, ami azonban messze vezetne és így ezek előrebocsátása után rátérünk a m. kir. minisztériumnak 3373—M. E. számú rendeletének ismertetésére, amely a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szól.

Ebben a rendeletben a m. kir. minisztérium a következőket rendeli:

Olyan sertéseket, melyeknek súlya darabonként 40 kg.-ot meg nem halad — kényszerűség esetét kivéve — közfogyasztásra levágni tilos.

A sertést csak élősúlyban (levonás nélkül) szabad eladni. A sertéseket az átadás előtt az utolsó 12 órán belül nem szabad sem etetni, sem itatni. Élősertéseknek az átvétel helyéről történő eladásánál az alább megállapított áraknál magasabb árakat követelni vagy fizetni tilos.

A) Sovány sertésekre nézve darabonként:
20—30 kg. súlyú sertés eladásánál élősúly kg.-ként 14 korona;
30 kg.-on felüli súlytöbbletért bezárólag 90 kg.-ig kilogrammonként 6 korona.

B) Hizott sertésekre nézve darabonként:
91—125 kg. súlyú sertés eladásánál élősúly kg.-ként 8 korona;
126—150 kg. súlyú sertés eladásánál élősúly kg.-ként 8-20 korona;
151 kg.-tól feljebb eladásánál élősúly kg.-ként 8-40 K.

A fent megállapított legmagasabb árak ma-

gukban foglalják a sertéseknek a mázsálóg és a rakodállomásig juttatásával járó összes költségeket (darabpénzt, farokpénzt, mázsálási költséget, etetési és itatási díjat, hajtódíjat, illetőleg az állomáshoz való szállítás költségeit stb.) és az eladó súlyvesztés miatt vagy más czímen külön megtérítést akkor sem követelhet, ha a sertések mázsálása hitelesített mázsa híján nem a telephelyen, hanem csak a telep helyéhez legközelebb fekvő hitelesített mázsnál történhetnék.

Ezek a legmagasabb árak nem terjednek ki a 20 kilogrammnál kisebb súlyú sertések adás-vételére.

A termelő és viszonteladó között való forgalomban métermázsánként tiszta súlyra nyers disznósírért (mindennemű nyers disznósírért és nyers szalonnáért) 1200 K. nál, mindennemű friss sertéshusért pedig — ideértve a lehusított, vagyis szalonna nélküli felsértést is — 1050 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A leölt szalonnás sertéseknek egészben vagy fél darabokban való adás vétele esetében követelhető legmagasabb árt a jelen rendelet 6. §-ában megnevezett hatóságok állapítják meg; ez az ár azonban métermázsánként tiszta súlyra az 1140 koronát nem haladhatja meg.

Olvasztott disznósír eladásánál a termelő és a viszonteladó közötti forgalomban métermázsánként tiszta súlyra 1400 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A jelen §-ban vagy ennek alapján megállapított legmagasabb árakat a termelés helyén, a vasuti vagy hajóállomáson való átadás esetére, csomagolás nélkül kell érteni. Ha a csomagolást az eladó szolgáltatja, azért a vevőnek hordóban való szállítás esetében legfeljebb a vételár 8 százalékat, másnemű csomagolás esetében pedig legfeljebb a vételár 6 százalékat számíthatja fel a vételáron felül.

Megyei törvényhatóságokban az alispán köteles megállapítani az elkészített, sózott, füstölt, paprikás, főzött és egyéb csemegeszalonnaféléknek, valamint az elkészített sertéshusnak és a sertéshusból készült áruknak a legmagasabb árát a termelő és a viszontelárusító között való forgalomban. Ugyanezek a hatóságok állapítják meg a saját területükön mindennemű disznósírnak, szalonnának, friss sertéshusnak, elkészített sertéshusnak és sertéshusból készült áruknak a kiskereskedelmi forgalomban való eladási árát, vagyis közvetlenül a fogyasztó részére való eladási árt, tekintet nélkül arra, hogy az

eladás a termelő vagy a viszontelárusító útján történik-e.

A renDELETEH egy magyarázatot is kell fűzünk. Az első pillanatban ugyanis érthetetlennek látszik a 3. §-nak a sovány sertések árára vonatkozó része, mely szerint a 20—30 kg. súlyú sertés eladásánál az ár élősúly kg.-ként 14 kor., 30 kg.-on felüli súlytöbbletért pedig kilogrammonként 6 K. fizetendő.

Az ár ilyen megállapításának — értesülésünk szerint — az volt a czélja, hogy a lépcsőzetes ármegállapítás esetén mindig felmerülő egyenetlenségek és visszasságok kiküszöböltesenek. Mert ha pl. a sovány sertések ára kilogrammonként 30—40 kg. közt 12, 40—50 kg. közt 10 K. lett volna, akkor egy 40 kg.-os súl-dőért 480 koronát kellett volna fizetni, míg egy 41 kg.-osért 410 koronát, sőt még a 48 kg.-osért is csak 480 koronát, ami nagy aránytalanság és igazságtalanság lett volna.

A mostani kulcs szerint a sulyal ellentétesen lefelé haladó irányzatot mutató árak mellett egy 30 kg.-os sertés ára 14 K.-val 420 K., míg egy 40 kg.-os sertés ára a következőképpen számítható ki: alapár 420 K. (30 kg. \times 14 K.) ehhez hozzájön 10 kg. súlytöbblet 6 K.-val, 60 K., összesen tehát 480 K. (Igy egy kg. élősúlyra szintén 12 kor. esik.) De már a 41 kg.-os sertés ára több lesz ennél és nem mint az előbbi esetben kevesebb, mert a 420 kor. alapárhoz 11 kg. súlytöbblet ára fejében 66 kor. jön és így tovább. Az 50 kg.-os sertés ára most 340 kor. lesz, egy kg. élősúlyra esik 1080 kor.

Eddig a 40 kg.-on aluli sertések ára nem volt megszabva, 40—50 kg. közt élősúly kg.-ként 750 kor., 50 kg.-on felül pedig 7 korona volt a legmagasabb ár a sovány sertéseknél, amihez önkéntes átadás esetén, még 1 kor. jutalom jött.

A hizott sertésárak eddigi élősúly kg.-jaként suly szerint 650, 660 és 680 kor. volt, most 8, 820 és 840 koronára lett felemelve.

A közigazgatási bizottság ülése.

Rinászombat, 1918. augusztus 12.

A vármegyei közigazgatási bizottság a havi rendes ülése a hó 12-én folyt le a vármegye-háza kisebbik termében *Putnoky Mór*cz főispán elnöke alatt. A választott tagok közül az ülésen résztvettek: *Szent Iványi Árpád*, *Szent Ivány József*, *Szeman Endre*, *Farkas Zoltán*, *dr. Radócsy György*, *Hevessy Bertalan* és *Marton János*.

nap a szép művésznőt a Nevszki Prospektben, vagy a Nikolajevnán. S minden kikocsizás után egy szép vörös tizrubeles nyomta a kocsis markát, amit alázatosan megköszönt a nagyméltóságú kisasszonynak, mert tíz rubel bizony még a háboruban is, a czári regime alatt még nagy pénz volt.

Antán jött a forradalom. Egy sétatokocsizás alkalmával a kocsis megkéri a művésznőt, hogy ezentul ne tegezze őt, mert ő tegnapról fogva a szabad Oroszország szabad polgára, akinek éppen olyan jogai vannak, mint bárki másnak nagy Oroszországban. A művésznő nem szólt semmit, hanem a következő kocsiszálás alkalmával mosolyogva nyujtotta kezét a kocsisnak:

— Polgártárs, nagyon köszönöm szíveségét s fogadja kérem tiszteletének megszabott árát — s azzal átadott a kocsisnak egy két ötrubelest.

Most a kocsis volt az, aki nem szólt semmit. Igy ment ez vagy két hétig, a művésznő mindig megköszönte a kocsis szíveségét, kezét fogott vele, polgártársnak szólította, ünözte.

Egyszer aztán a kocsis nem állhatta tovább s egy ilyen megköszönés után megszólalt:

— Nagyméltóságú kisasszony, szíveskedjék engemet ezentul is tegezni, egyszerűen a nevemen szólítani s általában véve — igen, ha lehetséges, mindenben a régi szokásaihoz visszatérni.

A művésznő nevetve adta a vörös tizrubeles bankót az ünöztes polgártársnak.

Egy bárgyú „Tovaris”.

Moszkvában egy ur több ezer rubellel a zsebében megy este az utcán. Drága prêmes bunda van rajta, „burzsuj” kinézése van, hát persze, hogy megállítja egy katona s revolver-

Elsőnek az alispán havi jelentése került tárgyalás alá. Az alispáni jelentés megemlékezik a közellátás biztosítása végett a közellátási miniszteriumban folytatott tárgyalásokról s a vetőmagvak biztosítása érdekében tett intézkedésekről. Jelenti az alispán, hogy a városi vámosokra vonatkozó tarifa ez év június hó végével lejárván, a folyamatban lévő tárgyalások befejeztéig, legkésőbb 1919. évi július hó 1-éig a kereskedelmi miniszter a jelenlegi vámdíjtételeket továbbra is fentartotta. Beszámol a jelentés a folyó év első félévi ügyforgalmáról, mely szerint az alispán hivatala 4729 ügydarabban többet dolgozott fel a folyó évben, mint tavaly. Aggodalommal emlékezik meg az alispán az újabb rendeletek bonyolult voltáról s ezzel kapcsolatban a munkaerő hiányáról és megállapítja, hogy a közigazgatás laza és feltűtetessé vált s rövid időn belül a közigazgatás „menete teljes fenakadást fog szenvedni.”

A szakreferensek előadmányai közül fontosabb volt, hogy a vármegyében egy a közegészségügy, mint az állategészségügy állapota kedvező.

Adakozunk az elaggott s önhibájokon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiskereskedők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyesület” javára!

Hírek a gömöri közellátás és közellátás világából.

A kontingentálási tárgyalás. A közellátási miniszterium új alapokra fektette az ország gabonaellátásának rendjét. A tervnek megfelelően minden vármegye felajánlja a miniszterium által bekívánt gabonamennyiséget és ennek ellenértékét azokban a megyékben, amelyek a kontingenst beszoigaltatják, mellőzik a rekvizitást. Ezen beszoigaltatandó gabonakontingens megállapítása érdekében most folytatott — az elmuít szerdán — tárgyalást a közellátási miniszteriumban *Putnoky Mór*cz főispán, *dr. Fornet Gyula* alispán és *dr. Söldos Béla* vm. főjegyző s értesülésünk szerint az alispán erélyes állást foglalása következtében lényeges közegedés van a vármegye által felajánlandó s a miniszterium által kívánt mennyiség között, úgy hogy előreláthatólag sikerülni fog a meg egyezés. Ezzel a tárgyalással kapcsolatban megbeszélésre került a vármegye jövő évi lisztellátása is s általában *reményünk lehet ahhoz, hogy az ellátás rendszerezesebb és bőségebb lesz, mint eddig volt.*

rel fenyegetve elvesz tőle minden pénzt. A megremült ur örül, hogy ép bőrrel szabadul meg s már megy is, mikor a *Tovaris* rákiált és visszahívja. Hogy vesse le sietve a bundáját s huzza fel a katona földszínű drócz-köpenyegét. Megtörténik a csere s a *Tovaris* boldogan állit odébb. A katonaköpenyeges ur most már nyugodtan tér haza, nem szólítják meg. Otthon kifordítja a zsebeit, hát csak egy dől ki belőle az ezres, meg szárbubeles bankó. Azonkívül, hogy saját pénzét megtalálta, még sok suiyos ezressel lett gazdagabb. A bárgyú *Tovaris* azonban nem hiszem, hogy elmondta volna valakinek e históriát.

A parasztasszony meg a pénz.

A háboru alatt Oroszországban régebbi 10, 15 és 20 kopekás bélyegeket használtak váltópénznek, melynek teljesen bélyegalakja volt, a szokásos szél-reczézéssel, csak valamivel vastagabb papirból. Egyik oldalon valamelyik czár képe, a másikon a szokásos hamisítási és ércpénzbeváltási törvény paragrafus. Persze a használatban a bátyuskák képe bizony megkopott.

A forradalom után, 917 nyarán történt, hogy egy boltban vagyók s a boltos visszaad ilyen bélyeg pénzt egy ködmön szagu parasztasszonynak. Az asszony mind megnézi külön-külön a pénzt, az egyik kopottat visszaadja a boltosnak s mondja, hogy az nem jó, adjon mást. A boltos erősködik, hogy jó bizony az, csak egy kicsit kopott. De az asszony csak mondja, hogy nem jó bizony, mert nincs rajta a bátyuska képe. A boltos szomorúan legyint egyet, ad más pénzt s mondja felém fordulva:

— Ezeknek kell forradalom! Hogy fognak ezek megélni a bátyuska nélkül? Nem jó vége lesz ennek uram!

És igaza volt, nem jó vége lett! —s.

TÁRCZA.

Aratáskor.

A földön, melyért annyi vér hullt,
Nagy búsan újra learattak,
S míg pengett a sarló, hullt a kalász,
Messze szállt a sóhajlás,
Könnyezett itthon szegény és gazdag,
Vérben hogy fürdetik a világot,
Uram! Te látod!

A mezőkön száz áldott kereszt,
Millióknak a darab kenyér,
S ajkukon mégis zokog a panasz,
Ki adóját szedi: a gyász, a bánat az,
Könny kínese Babelként az égig ér.
S a béke hozzánk még se szállott,
Uram! Te látod!

Uram! Te látod a tenger árját,
A könnyet, a vért, mely egyre hull,
Küldd el a béke színes szírványát,
Noé galambja friss, zöld olajágát
Sajgó sebekre balzsamul.
S ha majd meggyújtjuk a hála lángot,
Uram! Te látod!

Uram! Látod majd, hogy ég el minden
Ami csak rossz volt az ég alatt,
Akkor felvesszük majd az ünnepi ruhát,
Lelkünk is fehérbe öltözködik át,
S az ima, mely akkor fakad,
Koronád legszebb éke lesz!
Uram! Siess! *Doktorné Vathay Ilona.*

Orosz képek.

II.

Szinésző és a kocsis.

Petrogradban egy ünnepezt szinésző naponkint sétatokocsizást tett. Meg volt szokott kocsis, ki nagy bundájában, furcsa alakú czilinderében, cifra sallangos lovakkal s magas ülésű kis kocsijával sebesen röpitette végig minden

Az árvizsgáló bizottság ügyrendje és működése. A hivatalos lap vasárnapi száma közli az árvizsgáló bizottságok szervezeti és ügymenetéről szóló kereskedelemügyi miniszteri rendeletet. Most már azután az árvizsgáló bizottság akadálytalanul folytathatja működését az uzsoraárak és lánczkereskedelem letörésében. A miniszteri rendelet megállapítja a bizottság működésének irányelveit. E szerint az árvizsgáló bizottság az iparhatósági engedélyek kiadásánál mint felülvizsgáló és felelősségi fórum szerepel és az a feladata, hogy a közszükségleti cikkek forgalmából az oda nem való és csak árdrágítást előidéző hivatlan elemeket kiküszöbölje, másrészt azonban a hivatásos kereskedőket és iparosokat a megokolatlan zaklatásoktól megóvja. A hatósági engedély kiadásánál vizsgálni kell a személyi megbízhatóságon kívül azt is, hogy az illető a háboru előtt foglalkozott-e a megnevezett cikkekkel és nem csupán a háborus konjunkturát akarja-e kihasználni. Az árvizsgáló bizottságoknak figyelemmel kell kísérni az üzleti hírdetéseket is, hogy alaki, vagy érdemi szempontból nem gyanus-e a hírdetés, hogy közzétéve árdrágítást vagy lánczkereskedelmet üz, vagy készleteket halmoz. Szükség esetén meg kell indítani az eljárást. A vármegyei árvizsgáló bizottság ezen ügyrend alapján folytatja ezentúl működését és mint értesülünk, egy szombaton megjelent kormányrendelet nyomán, a városi vendéglők étlap és kötelező menü árának megállapítása képezi most legsürgősebb feladatát.

Soronkívül kapnak czipőt a hadiözegek és árva. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Bőr- és Textilügyi meghatalmazottja rendelete alapján felhívta az alispán a járási főszolgabírákat, a r. t. városok polgármestereit, hogy amennyiben az „Országos Hadiözegek Hivatala” beküldi a hatóságuk területén ellátásra szoruló hadiözegek és hadiárva névsorát, az illetőket az igényjogosultság megállapítása esetén czipő készítése vagy javítási utalvánnyal soronkívül lássák el.

Országosan fogják rendezni a hatósági közellátást. A Közélemezési Hivatal országosan szándékozik rendezni a közlemezési adminisztrációját s e részben a törvényhatóságok egyöntetű és észszerű eljárását kívánja szabályozni. Az előmunkálatokhoz szükség van az eddigi viszonyok alapos ismeretére, miért is a közlemezési miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a szükséges adatok közlése iránt. Ehhez képest sulyt helyez a miniszter annak megállapítására, hogy a törvényhatóság pontosan jelentse be, hogy miként történik a lakosság részére kiutalt élelmiszerek átvétele és elosztása. Teljesen megbízható, hiteles adatokat tartalmazó részletes kimutatást kér arról, hogy az élelmiszerek elosztásánál az egyes élelmiszerek után költség, illetve jutalék címén milyen összeget számít fel. A miniszternek tudomására jutott, hogy egyes törvényhatóságokban arra is van példa, hogy a közlemezés vezetői az élelmiszerek után jutalékokat fizetnek hazafias és jótékony czélokra. A kimutatásban az erre vonatkozó adatokat is fel kell tüntetni. Bejelentendő ezenkívül — a példék felszámításával — az élelmiszerek után szedett kisinybeni ár. Részletes tájékoztatást kér a miniszter arról, hogy a közlemezési vállalatok milyen tökével működnek, és hogy a törvényhatósági bizottság milyen összeget engedélyezett közellátási czélokra. Továbbá, hogy mennyit tesz ki az élelmiszerek forgalombahozatalával elért haszon a háboru alatt. A fizta nyereségből mennyit használtak fel és mennyi áll még rendelkezésre. Feltesztetni kéri a közlemezés 1917. évi mérlegét vagy ha az még nem volna készen, ugy az 1916. évi. Ha a közlemezést házi kezelésben bonyolítja le a törvényhatóság, mennyi az alkalmazottak száma és mennyit tesz ki azok fizetése. Ugyancsak bemutatandó a katonai szolgálat alól felmentett alkalmazottak névjegyzéke az életkor pontos feltüntetésével.

Petroleum szükséglet bejelentése. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter utasította a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a szeptemberben kezdődő petroleum kiutalása céljából jelentse be pontosan, mennyi az ellátandó családok száma és milyen mennyiségű kőolaj szükséges ahhoz, hogy a legszigorubb takarékosság mellett a mezőgazdasági, ipari üzemi és közvilágítási szükségleteket szeptember, október, november és december hónapokban ellássa. Minthogy kőolaj igen korlátolt mennyiségben áll rendelkezésre, csupán a nélkülözhetetlen szükségleteket vehetik figyelembe.

A tengeri termés lefoglalása. A hivatalos lap szerdai száma közli az ideai tengeri termés lefoglalásáról szóló kormányrendeletet. Ennek értelmében az 1918. évi kukoricatermést zár alá veszik és a termelők csak a megállapított feltételek mellett rendelkezhetnek készleteikkel. Házi szükséglet címén a tengeriből ugyanannyi tartható vissza, mint a buzából, vagyis 15 éven felüli őstermelő munkás részére havi 15, fiatalabb őstermelő munkás részére 12, egyébként fejenként 10 kiló. De tengerit házi szükségletre csak azok részére hagynak, akiknek szükségletét gabonakészletük nem fedezi és ezeknél az 1919. novemberig terjedő szükségletet lehet számításba venni. A nehéz munkát végző ipari munkások fejadagját, az iparilag feldolgozható és a gazdasági czélokra visszatartható tengeri mennyiséget az illetékes miniszterek külön állapítják meg. — Hízó sertés részére általában hat mázsa tengeri vehető számításba. Míg a közszükségleti czélokra szükséges tengeri biztosítva nincs, tengerit csak a Haditermésnek szabad eladni. Aki önként ajánlja föl tengeri fölöslegét, fajtengeirért mázsaenként 15, kevert tengeriért 10 korona ártóbbletet kap. Tengeri csutkáért januárban 8 korona, azon túl havonként 50 fillérel több térítés jár. Tengerit és termékeit szállítani csak igazolvánnyal szabad. A malmok csak őrleési tanusítvány alapján dolgozhatnak fel tengerit és csak vámorlést végezhetnek. A vámor törvényhatóságoként állapítják meg.

A boros hordók bejelentése, zár alá vétele és legmagasabb árának megállapítása. Egy a múlt évben megjelent és a boros hordók bejelentése, zár alá vétele és legmagasabb árának megállapítása tárgyában kiadott rendeletnek az ideai szüretelési időszak közeledtére és a hordók forgalma terén mutatkozó abnormis aralakulások következtében gyors és feltétlenül pontos végrehajtását rendelte el az alispán. Nemcsak a hordók üzletszerű eladásával foglalkozók készletei esnek bejelentési kötelezettség alá, hanem mindazon hordókészletek, melyek ha csak alkalomszerűleg is eladásra kerülnek s minden hordókészletek zár alá vétetnek és azokból a rendelet 7. §-a szerint szükséges utalványok nélkül sem eladni, elajándékozni vagy másként elidegeníteni, sőt kölcsön adni sem szabad. „A rendelet pontos végrehajtása érdekében — mondja az alispáni rendelet — összeírások tehát az összes hordókészletek és a tulajdonosok saját szükségletét meghaladó mennyiségek zár alá veendő, járásoként és városokként nyilvántartásba foglalandók és ezen nyilvántartások hozzáam legkésőbb e hó végéig beterveztendők. A nyilvántartásban fel kell tüntetni a tulajdonos nevét, a hordó minőségét (tölgyfa, bükkfa, vagy másféle fa, használt vagy új) és számát. — Együttal felhivandók a törvényhatóság területén levő bortermelők, hogy az ideai bortermés leszüreteléséhez szükséges hordómennyiség biztosítása érdekében tegyenek hozzáam bejelentést arra vonatkozólag, hogy hány db hordót igényelnek s ezen bejelentések a járási főszolgabírák, illetve városi polgármesterek által láttamozandók. A bejelentések nyomán a hordókészletek arányában fogom a szükséges utalványokat kiállítani. A hordók legmagasabb árának megállapítása érdekében a vármegyei árvizsgáló bizottságot hallgatom meg s ennek véleményéhez képest fogok határozni.”

Hírek és vegyesek.

A király születésnapja. E hó 17 én Károly király születésnapja alkalmából d. e. 9 órakor mise volt a róm. kath. templomban, melyet Széchenyi Endre prelátus végzett. Ugyanekkor a városkertben tábori misét tartott a 80. gy. ezr.

Személyi hírek. Putnoky Móricz főispán e hó 12 én és 16-án Rimaszombatban tartózkodott.

Dr. Fornet Gyula alispán és dr. Söldos Béla főjegyző szerdán hivatalos ügyben Budapestre utaztak s onnan pénteken tértek vissza.

Bárányos Lajos miskolci közlemezési kormánybiztos esztörtéskön Rozsnyón tartózkodott s pénteken délelőtt Rimaszombatban volt, hol az alispánnal folytatott hivatalos tárgyalást.

Eljegyzés. Gál István vármegyei aljegyző, lapunk felelős szerkesztője e hó 15-én eljegyezte Kerekes Arát Rimaszombatban.

Szabadságon. Pöschl Ferenc erdőtanácsos, a rimaszombati állami erdőhivatal főnöke szabadságát Lublófürdőn tölti. Helyettesítését Bánik György főmérnök látja el.

Katonai hírek. Bokor Elemér 26 ik gyalogezredbeli főhadnagy, aki nemrég tért vissza az orosz fogságból, 1915. szeptember 1-ei ranggal százados lett. — Szládek Barnabás 39 ik gyalogezredbeli s orosz fogságból hazatért hadnagy 1916. nov. 1-ei ranggal főhadnagy lett.

A vegyvizsgáló állomások körzeti beosztása. A „Budapesti Közlöny” szombati száma közli az ország területén lévő vegyvizsgáló állomások körzeti beosztását s e szerint Gömör és Kishontvármegye a kassai kir. vegyvizsgáló, illetve a kassai kir. magyvizsgáló állomás körzetébe lett utalva.

Pályázat. A kassai posta- és táviratigazgatóság pályázatot hirdet a nagyveszverési postaügynöki állásra. A pályázati határidő aug. 22.

Hadigondozó népiroda vezetője. Annak idején hírt adtunk arról, hogy az Országos Hadigondozó Hivatal Rimaszombatban népirodát fog felállítani. Most arról értesülünk, hogy ezen népiroda felállítása hamarosan megtörténik s vezetőjévé dr. Veress Samu nyug. főgimnáziumi igazgató, lapszerkesztőt nevezte ki az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke.

Zenés mise Tiszolczon. A tiszolczi kath. egyházközség hívei sokáig fogják kedves emlékképpen megőrizni aug. 15 ikének napját, mint amely ünnepen egy vegyeskar (sopran: Szántó Árpádné, Dobos Aranka, Muresan Manó, alt: Dobos Margitka és Dobos Ilonka, sopran: Porák Lázár és Istváni Gyula, basszus: Wilhelmb Ede, Schiller Miksa, Perényi Albert) a zólyombrézói vagyári zenekar és Parák Lázár kittinő orgonakisérete mellett előadta a Kamm Ede plébános által celebrált nagymisének énekrészeit gyönyörű letétben. A templomot ez alkalommal zsutolcság töltötték meg a hívek, a vidéki búcsúok s Tiszolcz intelligenciája, hogy lelki gyönyörrel hallgassák az első zenés misét Tiszolczon s Wilhelmb Ede praecise előadott szólóját. Amily nagy örömmel telhetett a híveknek ezekben, ép oly dicséretükre válik az azoknak, akik a szép eszmének fölvetői, illetve megtestesítői voltak.

Halálozások. Káposztás Lászlóné szül. Varga Ilona életének 27 ik, boldog házasságának 9-ik évében rövid betegség után augusztus 12 én elhunyt. A kedves fiatal asszony váratlan halála férjét, 3 kis gyermekét s városunk legjobb polgári családjai közül nehányat döntött gyászba. Augusztus 13-án délután nagy részvét mellett temették. Ott volt a rimaszombati takarékpénztár tisztviselői kara is, amelynek a férj derék, munkás tagja.

Kovács István, a rimaszombati konzervgyár főszakácsa régóta betegeskedett. A múlt héten őt is elvitte a halál az élők sorából. Neje és gyermeke gyászolják.

Egy 1848-as honvéd elhunyt. Kiszél János jolsvai szattyános mester, aki 19 éves ilju korában a szabadságharcban mint honvéd részt vett s káplári rangot nyert, folyó hó 10-én 91 éves korában végelegyengülés következtében meghalt Jolsván.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen jó feleségem elhunyt alkalmával végtelen fájdalommal osztoztak s a borzasztó csapás elviselését résztvételükkel enyhíteni igyekeztek — gyermekeim, valamint a bánatos szülők nevében is — ezton fogadják hálás köszönetemet.

Káposztás László.

Beiratások az elemi iskolákba. A helybeli állami elemi fiu- és leányiskolák, valamint az ismétlő leányiskola növendékeinek beiratása az illető iskolák helyiségeiben szeptember 2-án veszi kezdetét s tart bezáróan 7-ig, mindennap d. e. 8-tól 11-óráig, d. u. 2-től 4-ig. Az igazgatók felkérlik a szüléket, hogy ez időpontok figyelembe vételével gyermekeik beiratása iránt intézkedni sziveskedjenek.

Jótekonyság. Koszorúmegváltás címén Káposztás Lászlóné elhunyt alkalmából Szabó László miskolci telek-kegyvezető 20 koronát küldött hozzánk a rokkant katonák javára; Andrássy János süvetei kegyvezető 35 koronát küldött hozzánk, melyből 15 korona a Tompa Kultur-Társaságot, 20 korona a csecsemővédelmi alapot illeti, a rimakokvai táblaüveggyár 19 korona 27 fillért küldött a Vöröskereszt céljaira.

Jótekonyságu előadás. Nagyrőcze ifjusága, a „Tanítók Ferencz József Háza” gömöri főiskolai hallgatóinak közreműködésével Nagyrőczén, folyó hó 10-én az ottani hadiárva javára sikerült színelőadást rendezett. A rendezés körüli nagy munkát Lovik Béláné urasszony végezte. Színre került Bercaik Árpádnak a „Postás Klári” című vígjátéka. Főszerepet játszott és a legszebb sikert aratta: Lovik Évike, aki bájos fellépésével, ügyes szereplésével a közönségnek kedvenczévé vált. A szereplők közül kiemeljük Lovik Sárkát, Viery Emmát, Kubinyi Laczikát, ifj. Berzéthi Károlyt, Bakos Irént, Homola Irént, Csernok Lajost, Duda Danót, Váradi Gyulát, Molnár Gyulát, Vieszt Bélát, Thurzó Rezsőt, Lukovics Palit és Miczt, Váradi Margitot és Gítát. Az énekszámokat Lechnitzky István, a keleti akadémia növendéke kiérte. — Az előadás 200 korona és 72 fillért jövedelmezett tisztán az említett célra. Az előadást táncmulatság követte, melyen egy kellemes estély hangulatával nagyszámu közönség vett részt.

Köszönetnyilvánítás. Az e hó 9 én rendezett jótékonykezélt katonazene hangverseny tiszta jövedelme 1141 korona 46 fillér volt, mely összeg a kassai katonai parancsnokság hadisegély alapját gyarapította. A katonai állomásparancsnokság ez uton mond köszönetet mindazoknak, kik a hangverseny sikerét előmozdítani szivesek voltak.

Apolló-színház. Az elmúlt héten szépszámu közönség gyönyörködött az Apolló színház képmutatványaiban. A következő augusztus 17—18 iki, szombat és vasárnap műsor: „Másodvirágzás“, társadalmi dráma. Főszerepben: Gunár Tolnaius. A „Tökéletes feleség“, kacagató vigjáték. — Augusztus 20 án kedden, Szent István napján „Méltóságos szobaleány“, vigjáték. Főszerepben: Henny Porten. — Augusztus 24—25 én, szombat és vasárnap „Három hét“ Elynor Glyn regénye. Filmre alkalmazta: Garas Márton. Főszereplők: Fedák Sári, Kertész Dezső, Balassa Jenő, Almásy Sári.

Szerkesztői üzenet.

M. A. Rimaszombat. Nem tévedésből maradt ki, de elfoglalt álláspontunk, hogy csak oly hangversenyekről közlünk tudósítást, melyet a szerkesztőséget megillető tiszteletjegyet rendelkezésünkre bocsátják.

T. P. Nagyrőcze. Köszönjük. Felülhízetéseket eskis a kiadóhivatalal a közlés czéljára való megállapodás esetén közölhetünk.

Gläser Hugó illatszertára Rimaszombat,

Deák Ferenc-utca 24k szám alatt, (Hungáriával szemben.)

Eredeti illatszeres díszes üvegekben és kimérve. Szájvizek, fogkefék, haj- és ruhakefék, fésűk és hajcsattok. — Manikür és toilette garnitúrák. — Önbortva felszerelés és kitűnő pengék — Pipere szappanok. Mosdó szivacsok. Pouderek. Kézfenomítók. — Gummi különlegességek. — Betegápolási és háztartási cikkek. — Összes kozmetikai újdonságok nagy választékban. — Szolid és pontos kiszolgálás — Ruhafesték minden színben kapható.

Czipőfelsőrészeket készít

legdivatosabb szabás szerint és legolcsóbb árban: **Nagy Emil, Szijjártó-u. 44. sz. alatt.**

Pályázati hirdetmény.

A rimaszombati általános temetkező-egyetemnél lemondás folytán megüresedett

pénzbeszedői állásra

pályázatot hirdetek. — Javadalmazása:

A beszédett tagjárulékok 7% tólja, mely összeg mintegy évi 1000 koronát tesz ki, a belépési díjak után 50% és újévi ajándék 100 korona, összesen 1100 korona. A havi tagdíj beszédés mintegy 8—10 napot vesz igénybe, tehát ezen állás mellékjövedelemként napi 9—10 koronát biztosít. Nők is pályázhatnak. Az állás ez év szeptember 15-éig, legkésőbb október 1-éig elfoglalandó. Letendő biztosíték 500 korona.

Pályázók szeptember 1-éig nálam jelentkezzenek.

Rimaszombat, 1918. augusztus hó 6 án.

Szabó József m., elnök.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Szigeti Banedek Gyuláné szül. Kern Jolán urnó ügyfelem tulajdonát képező és a rimaszombati 622. számú telekjegyzőkönyvben felvett ingatlanok (Rimaszombatban, az Erzsébet-tér és Kossuth Lajos-utca sarkán épült emeletes kőház, melyben 4 üzlethelyiség, nagy emeleti lakás és földszinti lakás, kenyérsütő kemence stb. van) ügyfelem megbízásából **1918. évi augusztus hó 30-án d. e. fél 11 órakor** irodámban (Kossuth Lajos-utca 3.) tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérő vevőnek el fognak adni. Kikiáltási ár 110000 korona, melyen alól az ingatlanok eladhatni nem fognak. Bánatpénz 20000 korona, a részletes árverési feltételek irodámban a délutáni órákban megtekinthetők.

Dr. Weinberger Rezső,
ügyvéd.

Faszzenet csomagolva és ömlesztve Tetőcserepet és meszet

ajánl: **Bergstein Pál** kőszén, faszén és építkezési anyag nagykereskedő **Szombathely.**

Új női konfekció üzlet.

Alulírott van szerencsém a nagyérdemű vevő közönség szives tudomására hozni, hogy

uri és női szabóüzletemet

rég óhajtott női konfekcióval kibővítettem. Kaphatók mindenféle női felöltők, kosztüm és aljak mérték után, a legújabb divat szerint. Mindentéle férfi, katonai ruhát legpontosabb kiszolgálás mellett készítek.

Katonai cikkek nagy választékban.

Kitüntetve Budapesten, 1903 ban.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel:

Simon László, uri és női szabó Rimaszombat, Rábely papír üzlete mellett.

7-9

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy mindenféle új

ácsmunkálatokat,

valamint javításokat is mérsékelt árban — pontosan és kifogástalanul elkészítve, úgy vidéken mint helyben — felvállalok.

Szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség szives pártfogását kéri

JÁVORSZKY JÓZSEF ács-iparos.
Rimaszombat, Tompa-utca 32. sz.

Árverési hirdetmény.

1543/1918. szám. — Csetnek nagyközség előjárósága Gömör és Kishont t. e. vármegye árvaszékének 7643/1918. számú megbízatása folytán közhírré teszi, hogy gondnokolt **Sebők Iván** tulajdonát képező, alább részletezett ingatlanok **Csetneken**, a község házában **1918. évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános szóbeli magán árverésen 1918. évi október hó 1-től kezdődő 6 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adni. — Az ingatlanok a kikiáltási áron alul haszonbérbe nem adhatók.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10% a.

Az árverésre kerülő ingatlanok részletezése

Évi díj	Telek- könyvi	Helyrajzi	Kat. helyrajzi	Dűlő neve	Kataszter szerinti			Kikiáltási ár korona
					művelési ág	kat. hold	□-öl	
I. Csetnek község területére.								
1	27	32	28	Vizmegetti kert és esür	—	—	337	200
2	27	58/c	73	Ház, udvar	—	—	70	80
3	27	215	409	Ház és esür	—	—	235	300
4	27	535/a	536 537/1	Hidacsánál	rét, szántó	3 8	314 229	600
5	27	535/a	540	Hidacsánál	szántó	11	36	600
6	27	535/a	542 548	Kerengő alatt	szántó, legelő	18 1	1257 25	500
7	422	500/c/1	564/1 565/1	Veres haraszt	rét, szántó	9 35	1127 525	2500
8	397	525/a 225/b	568/11 568/12	Kerek erdő alatt	szántó	10	1334	1000
9	455	502/a 502/m	579/1 579/2	Kerek erdő alatt	legelő	10	—	1000
10	27	473	677 678	Hegy alatt	szántó	18	1262	1000
11	27	474	685 686/2	Tornavai hámor felett	szántó, rét	— 8	998 1289	1000
12	27	470	688	Tornavai hámor felett	rét	4	564	400
13	27	427/b	760/1 761	Lazna megett	rét, szántó	— 1	818 851	300
14	27	411 412	772 775	Lazna megett	szántó, rét	1 —	1505 1438	200
15	27	287 288	1006 1007	Káposztás majornál	rét	1	858	600
16	27	248 249	1017 1018	Káposztás majornál	szántó	2	329	600
17	349	699/b	1114	Fürész alatt	rét	11	69	2000
18	744	700	1115	Fürész alatt	szántó	1	784	2000
19	27	693/a	1125/1 1126	Fürész alatt	szántó	—	1222	100
II Kuntapoleza községben fekvő ingatlanok.								
20	91	1316	—	Rét, külső kertek	rét	—	1053	30
21	91	1338	—	Henclár	rét	2	755	300
22	91 19	1371 1372 a	—	Falu felett	szántó	8	1445	400
23	91 19	1389 1388	—	Falu felett	szántó	—	—	—
24	19	1313	—	Henclár	rét	8	444	500

Csetnek, 1918. augusztus hó 2 án.

Krisztián Pál, jegyző.

Tomasz György, bíró.